

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้แบบอิสระเรื่องการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน อำเภอนวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน ผู้ศึกษาใช้วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เรียนร่วมในชั้นเรียน การสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง การประชุมผู้ปกครอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กรอบเนื้อหาการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิต ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกรอบในการจำแนกข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลในด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เรียนร่วมในชั้นเรียน การสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้ศึกษาได้ประมวลเนื้อหาแล้วสรุปตามประเด็นนำเสนอเป็นความเรียง ส่วนข้อมูลจากการประชุมผู้ปกครองเสนอรายงานเป็นความเรียงตามประเด็นที่สนทนา

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน อำเภอนวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนโดยใช้ความสัมพันธ์ของผู้ศึกษาในการเป็นเพื่อนร่วมงานที่ใกล้ชิดสนิทสนมกันและการให้ความช่วยเหลือในการเป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากบุคลากรทุกคนในโรงเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูล อีกทั้งได้ให้ผู้ศึกษาศึกษาเอกสารหลักฐานของทางโรงเรียนที่เกี่ยวข้องอย่างดียิ่ง ซึ่งสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ตามกรอบเนื้อหาโครงสร้างการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิต ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A: Activities) ของกระทรวงศึกษาธิการ ของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน อำเภอนายูง จังหวัดเมือ่งสอน ผู้ศึกษานำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เรียนร่วมในชั้นเรียนและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้างานบริหารบุคคล หัวหน้างานบริหารทั่วไป หัวหน้างานบริหารวิชาการ หัวหน้างานบริหารการเงินและงบประมาณ ครูผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ ในประเด็นของสภาพการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนมาสรุปได้ดังนี้

การบริหารจัดการหลักสูตร โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนได้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวทางโรงเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่ายังไม่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เนื่องจากมีบางเนื้อหาที่ยากเกินไป โรงเรียนจึงได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความถนัดและความสนใจของเด็กเพิ่มเติมจากหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันนี้ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โรงเรียนมีกระบวนการในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น/ประจำวิชา ครูวิชาการ ผู้ปกครองและครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น/ประจำวิชาได้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการการจัดการเรียนร่วมและมีส่วนร่วมในการคิดแยก / คัดกรอง วินิจฉัยนักเรียนร้อยละ 100 ค่าเฉลี่ย 5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ครูประจำชั้น/ประจำวิชาทุกชั้นได้ดำเนินการร้อยละ 100 ค่าเฉลี่ย 5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 การนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและไปใช้ในการประเมินติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ดำเนินการจำนวน 3 คิดเป็นร้อยละ 37.5 ไม่ได้ดำเนินการจำนวน 5 คิดเป็นร้อยละ 62.5 ค่าเฉลี่ย 1.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.59 และเห็นว่าจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีความสำคัญต่อนักเรียน เพราะเป็นการวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนาและวางแผนการพัฒนานักเรียนร่วมกันกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) พบว่า ผู้ที่รับผิดชอบการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ได้แก่ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา ซึ่งกระบวนการจัดทำแตกต่างจากการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IEP) คือการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ครูประจำชั้น/ประจำวิชาจะนำวัตถุประสงค์ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ย่อย ๆ

เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้ในรายคาบเรียน ซึ่งการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในรายวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อนเพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ได้ดำเนินการจำนวน 3 คิดเป็นร้อยละ 37.5 ไม่ได้ดำเนินการจำนวน 5 คิดเป็นร้อยละ 62.5 ค่าเฉลี่ย 1.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.59

การตรวจสอบทางการศึกษา โรงเรียนมีการเก็บข้อมูลนักเรียน จากผู้ปกครอง ครูประจำชั้น/ประจำวิชา เพื่อน ตัวนักเรียนเอง โดยการสอบถาม การสัมภาษณ์ และนำข้อมูลที่ได้มาเก็บไว้เป็นข้อมูลสารสนเทศ และในรูปแบบของเอกสาร

เทคนิคการสอน ครูประจำชั้น/ประจำวิชามีการวิเคราะห์เพื่อประเมินเด็กว่ามีทักษะ/เนื้อหา/พฤติกรรมด้านใดบกพร่อง ใช้เทคนิคการสอนกี่อย่างหลากหลาย ใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับความบกพร่องของเด็ก ได้ดำเนินการจำนวน 8 คิดเป็นร้อยละ 100 ค่าเฉลี่ย 5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 เทคนิคการสอนที่ใช้แล้วทำให้นักเรียนประสบผลสัมฤทธิ์ที่เห็นได้ชัดเจน คือ การสอนโดยการปฏิบัติจริง การสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคลได้ดำเนินการจำนวน 3 คิดเป็นร้อยละ 3.75 ไม่ได้ดำเนินการจำนวน 5 คิดเป็นร้อยละ 62.5 ค่าเฉลี่ย 1.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.43

รายงานความก้าวหน้าของนักเรียน โรงเรียนมีการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรหลังจากที่ได้ดำเนินการวัดและประเมินผลประจำภาคเรียน ปีการศึกษาละ 2 ครั้ง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนและในชุมชน ครูประจำชั้น/ประจำวิชาได้ดำเนินการจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ ที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความบกพร่องของเด็กได้ดำเนินการจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 ไม่ได้ดำเนินการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ค่าเฉลี่ย 3.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.59 จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ โดยมีนักเรียนพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมและจัดให้นักเรียนพิการได้ร่วมกิจกรรมกับนักเรียนทั่วไป ได้ดำเนินการ 8 คิดเป็นร้อยละ 100 ค่าเฉลี่ย 5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 นอกจากนี้โรงเรียนยังได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนในรูปแบบของการศึกษาดูงาน การเรียนรู้จากสถานที่จริง ถ้าหากเป็นการเรียนรู้ในเรื่องท้องถิ่นก็จะมีภูมิปัญญาของท้องถิ่นเป็นวิทยากร

การประกันคุณภาพ พบว่า โรงเรียนให้โอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีการเกณฑ์เด็กในเขตบริการเข้าเรียนในโรงเรียนทุกปี มีการจัดสรรงบประมาณเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ อาหารกลางวัน ให้กับเด็กทุกคนและมีบริการหอพักสำหรับนักเรียนนอกเขตบริการที่ไม่สามารถเดินทางกลับบ้านได้

การรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน โรงเรียนจะเปิดรับนักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องเข้าเรียนพร้อมกับการรับสมัครนักเรียนปกติในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในแต่ละปีการศึกษา การเตรียมความพร้อมด้านความรู้และเจตคติให้กับบุคลากรในโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนมีการประชุมคณะครูและบุคลากรในโรงเรียนและประชุมผู้ปกครองทุกคน เพื่อให้สร้างความเข้าใจทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่อง

การจัดตารางเรียน โรงเรียนได้จัดให้ใช้ตารางเรียนเดียวกันกับนักเรียนปกติคือให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เรียนร่วมในชั้นเรียนกับนักเรียนปกติและจัดให้มีการสอนเสริมให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องโดยครูที่รับผิดชอบทางการศึกษาพิเศษ

การประสานความร่วมมือ พบว่า โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ นวัตกรรม เทคนิคการสอนจากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 และด้านการให้บริการด้านสุขภาพด้านจิตวิทยาจาก โรงพยาบาลขุนยวม โรงพยาบาลชุมชน นอกจากนี้ยังประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการกำกับดูแล ติดตาม ในด้านการเรียน พฤติกรรม และบุคคลในชุมชนในการเป็นวิทยากรด้านการฝึกอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การนิเทศติดตามประเมินผล ปรับปรุงงาน พบว่า มีการประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ได้ดำเนินการ 3 คิดเป็นร้อยละ 37.5 ไม่ได้ดำเนินการ 5 คิดเป็นร้อยละ 62.5 ค่าเฉลี่ย 1.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.43 การทบทวนและปรับแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IEP) อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ไม่ได้ดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 100 การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนโดยสรุปจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคลได้ดำเนินการจำนวน 3 คิดเป็นร้อยละ 37.5 ไม่ได้ดำเนินการ 5 คิดเป็นร้อยละ 62.5 ค่าเฉลี่ย 1.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.43 การประเมินผลและให้เกรดนักเรียนพร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับพัฒนาการได้ดำเนินการ 8 คิดเป็นร้อยละ 100 ค่าเฉลี่ย 5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 โรงเรียนได้จัดทำโครงการนิเทศภายใน มีผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ เป็นผู้นิเทศ ตามตารางการนิเทศ จัดการประชุมทางวิชาการทุกเดือนนำผลการนิเทศมาสรุปผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามเป้าหมายที่โรงเรียนได้กำหนดไว้และนำมากำหนดเป็นเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป

ด้านปัญหา โรงเรียนมีปัญหาในเรื่องบุคลากรทางด้านการจัดการเรียนรู้ทางการศึกษาพิเศษมีน้อยและบุคลากรมีภาระงานมากนอกเหนือจากงานสอน งบประมาณสนับสนุนในการจัดการเรียนร่วมน้อย

ด้านข้อเสนอแนะ โรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรมีการจัดสรรอัตราบุคลากรทางการศึกษาพิเศษให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมให้เพียงพอเพื่อพัฒนานักเรียน ครู ผู้ปกครอง รวมทั้งจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการศึกษาพิเศษ การแสดงความสามารถของนักเรียนพิเศษและการแสดงผลงานของนักเรียนพิเศษ

สรุป โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนได้จัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ตามโครงสร้างการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้ โรงเรียนได้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มเติม ครูประจำชั้น/ประจำวิชามีส่วนร่วมในการคัดแยก/คัดกรอง จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล วิเคราะห์เด็ก ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับความบกพร่องของเด็ก ประเมินผลและให้แก่นักเรียนพร้อมรายละเอียดพัฒนาการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่โดยมีนักเรียนพิเศษเข้าร่วมกับนักเรียนปกติ ร้อยละ 100 จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับความบกพร่องของเด็ก ร้อยละ 62.5 นำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) รายงานความก้าวหน้าโดยสรุปแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ร้อยละ 37.5 การทบทวนและปรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ไม่ได้ดำเนินการ ร้อยละ 100 มีการประสานความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน นอกโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากหลาย ๆ ฝ่าย มีการนิเทศติดตามเพื่อปรับปรุงงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ และการประชุมทางวิชาการ ปัญหาในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ของโรงเรียนคือ บุคลากรที่มีความรู้ทางการศึกษาพิเศษมีน้อย ครูมีภาระงานมาก งบประมาณในการสนับสนุนทางการศึกษาพิเศษไม่เพียงพอ

2. พฤติกรรมในการเรียนของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน โดยครูประจำชั้น/ประจำวิชาเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมขณะที่จัดการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้ นักเรียนมีความสนใจมีค่าเฉลี่ย 3.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89 การตอบคำถามค่าเฉลี่ย 3.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 การร่วมกิจกรรมค่าเฉลี่ย 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77

การทำงานตามที่ได้รับมอบหมายค่าเฉลี่ย 2.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 การแสดงความคิดเห็นค่าเฉลี่ย 2.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55

สรุปพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน มีพฤติกรรมความสนใจ การตอบคำถาม การร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.50 3.60 และ 3.03 ตามลำดับพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีค่าเฉลี่ย 2.92 และ 2.72

3. การสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้สรุปการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน จำนวน 36 คน โดยผู้ศึกษาเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในประเด็นของการมีส่วนร่วมสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และผลที่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ได้รับการพัฒนา โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง สรุปได้ดังนี้ ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนทราบว่าเด็กในความดูแลเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยทราบจากครูประจำชั้นเป็นผู้แจ้งให้ทราบเป็นรายบุคคล ผู้ปกครองเข้าใจความหมายของคำว่าเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางด้านการเรียนคือ เรียนหนังสือไม่เก่ง อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ หรือเขียนตกหล่น มีความรู้ไม่เท่ากับเพื่อนในชั้นเรียนเดียวกันและมีปัญหาทางพฤติกรรมร่วมด้วย เช่น ลักเล็กขโมยน้อย จีโมโห ไม่ส่งงาน ผู้ปกครองทราบว่าโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนเป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โดยรับทราบการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมจากครูประจำชั้นที่มีการประชุมผู้ปกครองรายชั้นเรียนในการร่วมกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับเด็กในความดูแล ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยการช่วยเหลือติดตามด้านการเรียน เป็นวิทยากรสอนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครองทุกคนเห็นว่าเด็กในความดูแลของตนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น อ่านเขียนได้ดีขึ้นกว่าเดิม ครูและเพื่อนยอมรับเหมือนเด็กปกติทั่วไปเด็กได้แสดงออกถึงความสามารถพิเศษของตนเองในการแสดงศิลปะพื้นบ้านและเป็นตัวแทนของโรงเรียนเข้าร่วมแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนในระดับกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาและในระดับภูมิภาค

สรุป ผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ทุกคนทราบว่า โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนเป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และทราบว่าเด็กในความดูแลเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จากการประชุมชี้แจงของครูประจำชั้น/ประจำวิชา เข้าใจความหมายของคำว่าเด็กพิเศษได้ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนโดยการเป็นวิทยากรสอนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านวิชาการ และเห็นว่าเด็กในความดูแลมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้อย่างชัดเจน

กลุ่มที่ 2 ผู้ศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 36 คน และนักเรียนปกติ 16 คน ในประเด็นการปรับตัวในการอยู่ร่วมกัน ความพึงพอใจในการรับบริการสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก และการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สรุปได้ดังนี้ นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้และนักเรียนปกติเรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อายุระหว่าง 7 – 15 ปี มีนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เรียนร่วมในชั้นเรียนตั้งแต่ 2 – 5 คน นักเรียนปกติทุกคนทราบว่า มีเพื่อนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เรียนร่วมในชั้นเรียนจากครูประจำชั้นแจ้งให้ทราบและจากการสังเกตเพื่ออ่านหนังสือไม่ได้ อ่านไม่คล่อง เขียนตกหล่น คิดคำนวณไม่ได้ นักเรียนปกติทุกคนไม่ได้ปรับตัวอะไร เพราะนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ไม่ได้สร้างปัญหาอะไรในชั้นเรียนและในโรงเรียน นักเรียนปกติทุกคนมีความพึงพอใจที่เพื่อนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ได้รับบริการด้านสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การได้รับการสอนเสริมจากครู การได้รับบริการด้านสื่อ การได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เหมือนเด็กปกติและมีความเห็นว่าเพื่อนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ควรได้รับบริการด้านสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกที่แตกต่างจากนักเรียนปกติ เนื่องจากนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ไม่สามารถเรียนรู้โดยใช้เวลาเรียนเท่ากับนักเรียนปกติ จึงควรมีการสอนเสริมเพิ่มเติม นักเรียนปกติจะให้ความช่วยเหลือเพื่อนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในด้านวิชาการด้วยความเต็มใจ เช่น การช่วยอธิบายเพิ่มเติมจากครู สอนการบ้าน ไม่คิดว่านักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เป็นภาระให้กับตนเอง นักเรียนปกติจะให้เพื่อนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ช่วยเหลือทางด้านงานศิลปะ นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ทุกคนไม่ได้ปรับตัวอะไรเนื่องจากครูและเพื่อนนักเรียนทุกคนปฏิบัติตนต่อนักเรียนเช่นเดียวกับนักเรียนทั่วไปและมีความพึงพอใจในการได้รับบริการด้านสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งทำให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น

สรุป นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ไม่ได้ปรับตัวอะไรในการอยู่ร่วมกันทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความพึงพอใจในการได้รับบริการด้านสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก

4. การประชุมผู้ปกครองนักเรียนปกติโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน ผู้ศึกษาได้จัดประชุมผู้ปกครองจำนวน 2 ครั้ง ในประเด็นการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การดำเนินการคัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน การมีส่วนร่วมสนับสนุนของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ และผลที่เกิดกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

ครั้งที่ 1 ประชุมผู้ปกครองนักเรียนปกติที่อาศัยอยู่ใน หมู่ที่ 1 และ หมู่ที่ 2 ตำบลเมืองปอน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้ปกครองส่วนใหญ่รับทราบการดำเนินการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน คณะกรรมการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมที่มาจากตัวแทนของคณะกรรมการสถานศึกษาและตัวแทนผู้ปกครองควรกำหนดบทบาทให้ชัดเจนและควรมีคณะกรรมการที่มาจากตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือมูลนิธิหรือองค์กรเอกชนเพื่อการดำเนินการของโครงการจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาดูงานการอบรมให้ความรู้ทางการศึกษาพิเศษควรให้ทุกคนได้มีโอกาสเรียนรู้โดยอาจผลัดเปลี่ยนกันไปในแต่ละปีเพื่อจะได้มีส่วนช่วยในการพัฒนาเด็ก การคัดกรองควรมีบุคลากรทางการแพทย์เฉพาะทางมาร่วมด้วยเพื่อความแม่นยำและจะได้ให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้นั้นในส่วนของผู้ปกครองที่ที่เป็นต่างด้าวและเด็กที่อาศัยอยู่กับปู่ย่าตายายเนื่องจากผู้ปกครองไปทำงานต่างจังหวัด ผู้ปกครองไม่ได้กำกับดูแลเนื่องจากมีปัญหาในการอ่านเขียนไม่ได้จึงอยากให้ทางโรงเรียนหาทางช่วยเหลือโรงเรียนควรมีครูการศึกษาพิเศษให้เพียงพอต่อการดูแลนักเรียนกลุ่มนี้อย่างทั่วถึง ผู้ปกครองยินดีจะให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนต้องการทั้งทางด้านงบประมาณ การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน การเป็นวิทยากรช่วยสอนภูมิปัญญาท้องถิ่นและเห็นว่าเด็กกลุ่มนี้ได้รับการพัฒนาที่เห็นได้อย่างชัดเจนจากการได้รับรางวัลในการเข้าแข่งขันทักษะทางวิชาการในระดับโรงเรียน ระดับเครือข่ายสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ครั้งที่ 2 ประชุมผู้ปกครองนักเรียนปกติโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน ซึ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนปกติที่พักนอนในหอพักของโรงเรียนและเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงทั้งหมด ผู้ปกครองส่วนใหญ่รับทราบการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนจากการประชุมชี้แจงผู้ปกครองนักเรียน ผู้ปกครองบางส่วนเข้าใจความหมายของเด็กพิเศษยังไม่ถูกต้อง ซึ่งครูที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษได้อธิบายเพิ่มเติมให้เข้าใจอย่างถูกต้อง การคัดกรองและการจัดการเรียนรู้ผู้ปกครองมอบหมายให้โรงเรียนดำเนินการเนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีปัญหาในการอ่านและเขียนภาษาไทย แต่ผู้ปกครองยินดีจะช่วยเหลือทางโรงเรียนตามกำลังความสามารถ ผู้ปกครองเห็นว่าเด็กมีการพัฒนาขึ้นเห็นได้อย่างชัดเจนเห็นได้จากการอ่านและเขียนหนังสือได้ดีขึ้น มีความรับผิดชอบช่วยเหลือแบ่งเบาภาระจากผู้ปกครอง มีทักษะทางด้านอาชีพและให้โรงเรียนกวดขันเรื่องความประพฤติ การคบเพื่อน ส่งเสริมให้ทำกิจกรรมในเวลาว่างที่เป็นประโยชน์และร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม

อภิปรายผล

จากการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน อำเภอนุขขาม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามกรอบเนื้อหาโครงสร้างการบริหารจัดการเรียนรู้ร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A: Activities) ของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการศึกษาค้นพบว่า โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ตามโครงสร้างการบริหารจัดการเรียนรู้ร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีการดำเนินงานตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

การบริหารจัดการหลักสูตร โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนได้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนทั่วประเทศใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนได้เห็นว่าหลักสูตรดังกล่าวยังไม่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เนื่องจากมีบางเนื้อหาที่ยากเกินไป โรงเรียนจึงได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความถนัดและความสนใจของเด็กเพิ่มเติมจากหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันนี้ ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามที่ เบญจา ชลธานนท์ (2546) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการเรียนรู้ร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) มีองค์ประกอบ 4 ประการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร คือการจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นพิเศษให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่อง และสอดคล้องกับ เนตรทิพย์ เจริญวัย (2546) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการ เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า แนวทางในการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ควรมีการวางแผน ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้หลักสูตรนั้นมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนควรมีการวางแผนและสร้างความตระหนักความเข้าใจในผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรมีการวางแผนในการจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นและครูประจำชั้น/ประจำวิชาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในระดับโรงเรียน เพื่อที่จะได้กำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรม ทักษะที่ต้องการฝึกทางด้านวิชาการ เช่น การอ่าน การเขียน คิดคำนวณ ให้เหมาะสมกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เป็นรายบุคคลซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) พบว่า โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนมีกระบวนการในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลโดยจัดการประชุมจัดทำแผน

ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น ครูวิชาการ ผู้ปกครอง และครูการศึกษาพิเศษ ซึ่งการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ครูประจำชั้น/ประจำวิชาได้มีส่วนร่วมในการ คัดแยก / คัดกรอง วินิจฉัย นักเรียนวิเคราะห์หาจุดเด่นจุดด้อยจุดที่ควรพัฒนาและวางแผนการพัฒนา นักเรียนร่วมกันกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังที่ ผดุง อารยะวิญญู (2538, หน้า 17) กล่าวว่าในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กพิเศษ การคัดกรองนักเรียนมีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องทำเป็นสิ่งแรก เพราะ นั่นคือการวิเคราะห์ และวินิจฉัยอย่างละเอียดว่าผู้เรียนมีความพิการหรือมีความบกพร่องประเภทใด ซึ่งการจัดการศึกษาพิเศษแตกต่างจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปกติทั้งทางด้านเนื้อหา วิธีการสอน เครื่องมือและอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น และเหมาะสมสำหรับเด็กพิเศษจึงควรจัดให้สนองความต้องการ และความสามารถของแต่ละบุคคล ในเรื่องเดียวกันนี้ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2543ค, หน้า 8) กล่าวว่า การคัดกรองและการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นขั้นตอนแรก ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่โรงเรียนต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีคุณสมบัติ ผ่านการอบรมการคัดกรอง เพื่อให้ดำเนินการคัดกรองนักเรียนโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และเหมาะสม ในทำนองเดียวกัน ศรียา นิยมธรรม (2542, หน้า 49) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของ การคัดกรอง และการคัดแยกนักเรียนในขั้นตอนแรกของการวัดผล และประเมินผลทางการศึกษา พิเศษว่า การคัดกรอง และระบุบ่งชี้ ปกติจะทำโดยครูประจำชั้น และนักวิจัยประจำโรงเรียน เป็นการทำงานร่วมกันของบุคลากรหลายฝ่ายที่เรียกว่า สหวิทยาการ จุดมุ่งหมายในขั้นนี้เพื่อตรวจ วินิจฉัยและตัดสินใจว่าเด็กควรได้มีสิทธิได้รับบริการหรือควรรับบริการการศึกษาพิเศษใด ซึ่งผู้ศึกษา คิดว่า การที่โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมได้ดำเนินการในเรื่องนี้นับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องการใน กระบวนการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ถึงแม้ว่าการคัดแยก/คัดกรองและ วินิจฉัย ต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญจากหลายหน่วยงาน แต่สิ่งสำคัญก็เพื่อให้ นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุด สำหรับในประเด็นการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สะอาด สุวรรณทา (2545) ที่ศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านหลักสูตร และแผนการสอนมีการทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โดยร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำ และปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเฉพาะได้นำแผน การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการเรียน การสอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ตามศักยภาพ โดยครูใช้วิธีสอน อย่างหลากหลายทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ในแผน (IEP) ดังที่ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2543ค, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของแผนการ

จัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program) ไว้ว่า เป็นแผนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่โรงเรียนจัดทำขึ้น โดยความร่วมมือและยินยอมจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แผนนี้บรรจุเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เด็กจะต้องเรียน โดยปกติแล้วแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลได้จัดทำขึ้นสำหรับเด็กแต่ละคน เป็นแผนในระยะ 1 ปีและมีการทบทวนทุกภาคเรียน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แต่การจัดเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การประเมินติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้นครูประจำชั้น/ประจำวิชาไม่ได้ดำเนินการครบทุกชั้นเรียน อีกทั้งโรงเรียนยังขาดการทบทวนและปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โรงเรียนยังไม่ได้ดำเนินการ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าน่าจะเป็นเพราะครุมีภาระงานที่มากเกินไปทั้งงานในการจัดการเรียนการสอนและงานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสอนรวมทั้งการเปลี่ยนบุคลากรที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษเนื่องการย้ายของบุคลากรในโรงเรียน อีกทั้งบุคลากรที่มารับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษต่อบุคลากรเดิมยังไม่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เท่าที่ควรจึงทำให้ขาดความต่อเนื่องในกระบวนการดังกล่าว

ในส่วนของการตรวจสอบทางการศึกษา พบว่า โรงเรียนมีการเก็บข้อมูลนักเรียนจากผู้ปกครอง ครูประจำชั้น/ ประจำวิชา เพื่อน ตัวนักเรียนเอง โดยการสอบถาม การสัมภาษณ์ และนำข้อมูลที่ได้มาเก็บไว้เป็นข้อมูลสารสนเทศ และในรูปแบบของเอกสารซึ่งสอดคล้องกับสำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2543ค, หน้า 8) ได้กล่าวว่า การจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาพิเศษ โรงเรียนควรสำรวจและจัดทำแฟ้มข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ตลอดจนจัดทำระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการใช้งานเพื่อวางแผนจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งผู้ศึกษาคิดว่า การจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้นโรงเรียนได้ดำเนินการเป็นประจำทุกปีการศึกษาอยู่แล้ว เพียงแต่โรงเรียนยังขาดการปรับปรุงระบบสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อสะดวกในการนำไปใช้งาน และวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ทางด้านเทคนิคการสอน พบว่า โรงเรียนได้ใช้เทคนิคการสอนอย่างหลากหลาย เช่นสอนโดยการปฏิบัติจริง สอนเป็นรายบุคคล สอนแบบร่วมมือกันเทคนิคที่ใช้แล้วทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจนได้แก่ การสอนโดยการปฏิบัติจริงและการสอนแบบร่วมมือกัน ซึ่งเป็นการสอนที่ร่วมมือกันระหว่างครู เพื่อนนักเรียนในห้องเรียน ผู้ปกครองและชุมชนโดยเข้าร่วมเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนในเรื่องที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม การแสดงพื้นบ้านเกิดบรรยากาศ

การเรียนรู้ที่เป็นไปแบบกัลยาณมิตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อินทรีตา ยาวิชัย (2553) พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมการเรียนรู้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อนรวมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนทำร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการประเมินกิจกรรมการเรียนรู้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่อง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่อง และใกล้เคียงกับผลการศึกษาของ ดาวประกาย แก้วนพรัตน์ (2549) ได้ศึกษาพบว่า หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในระดับช่วงชั้นที่ 3 นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะทางสังคมสูงขึ้นโดยสามารถเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมนั้นได้ดีขึ้นกว่าการสอนโดยไม่ได้ใช้สื่อกิจกรรม อีกทั้ง เพ็ญพร สารทอง (2550) ได้ศึกษาพบว่า หลังการใช้เกมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นักเรียนมีคะแนนสูงขึ้น ในทำนองเดียวกัน อัมพา ปัญญา (2550) ได้ศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะการคูณที่ใช้หลักการวิเคราะห์งานที่เหมาะสม ทำให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ทักษะการคูณได้อย่างเข้าใจเป็นลำดับขั้นตอน มีทักษะการคูณผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ในด้านการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนได้รายงานความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรหลังจากที่ได้ดำเนินการวัดและประเมินผลภาคเรียนละ 2 ครั้ง นอกจากนั้นจะเป็นการรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะระหว่างครูประจำชั้น/ประจำวิชาและผู้ปกครองซึ่งสอดคล้องกับ ศรียา นิยมธรรม (2523) ซึ่งกล่าวถึงการติดต่อกับผู้ปกครองของเด็กพิเศษที่ควรใช้การสื่อสารหลาย ๆ รูปแบบ ทั้งการให้ข้อมูลที่เป็นระบบของครูแก่ผู้ปกครองเป็นประจำ ซึ่งอาจเป็นรายสัปดาห์ก็ได้ วิธีการดังกล่าวจะทำให้ผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลจากทางโรงเรียนทั้งทางวิชาการและสังคมของเด็กได้ละเอียดชัดเจน อีกวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพคือ การจัดประชุมผู้ปกครองเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยกำหนดหัวข้อที่ชัดเจนและวางแผนการประชุมไว้ล่วงหน้า

ส่วนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนและในชุมชนนั้น โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนในรูปแบบของการศึกษาดูงาน การเรียนรู้จากสถานที่จริงจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและในชุมชนร่วมกับนักเรียนปกติ โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรถ้าหากเป็นการเรียนรู้ในเรื่องท้องถิ่นก็จะมีภูมิปัญญาในท้องถิ่นเป็นวิทยากร ซึ่งสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2546) ที่ได้กล่าวว่า การเรียนร่วมเป็นการจัดการสนับสนุน ส่งเสริมครูและผู้บริหารในโรงเรียนปกติให้จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนปกติโดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นปกติหรือเด็กคนใดเป็นเด็กพิเศษ ผู้ศึกษา

มีความเห็นว่าการที่ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนและในชุมชนเป็นอย่างดียิ่งนั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับที่น่าพอใจของผู้ปกครอง

ในประเด็นการประกันคุณภาพพบว่า โรงเรียนให้โอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีการเกณฑ์เด็กในเขตบริการเข้าเรียนในโรงเรียนทุกปี มีการจัดสรรงบประมาณเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ อาหารกลางวัน ให้กับเด็กทุกคนและมีบริการหอพักสำหรับนักเรียนนอกเขตบริการที่ไม่สามารถเดินทางกลับบ้านได้ ซึ่งใกล้เคียงกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ที่ได้วางนโยบายการศึกษาพิเศษ เพื่อผู้ที่มีความบกพร่องดังที่ อนุ เหมือนอินทร์ (2550) ได้สรุปว่า ในปี พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายปีการศึกษาเพื่อผู้บกพร่องขึ้น ผู้บกพร่องทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน รวมทั้งมีการจัดระบบโครงสร้างการจัดการศึกษาสำหรับผู้บกพร่อง เพื่อขยายโอกาสให้กับผู้บกพร่องทุกกลุ่มทุกประเภทและปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและใกล้เคียงกับแนวคิดของสำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2543ค, หน้า 1) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วมให้เกิดผลสำเร็จ จำเป็นต้องพัฒนางานอย่างเป็นระบบครอบคลุมภารกิจทุกด้านทั้งด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต โดยโรงเรียนมีเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนสามารถดำเนินงานโดยใช้กระบวนการที่มีประสิทธิภาพให้บรรลุตามเป้าหมาย คือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคน มีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ร่วมสังคมได้เป็นปกติ

ส่วนในด้านการรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน พบว่า โรงเรียนจะเปิดรับนักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องเข้าเรียนพร้อมกับการรับสมัครนักเรียนปกติในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในแต่ละปีการศึกษา การเตรียมความพร้อมด้านความรู้และเจตคติให้กับบุคลากรในโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนมีการประชุมคณะครูและบุคลากรในโรงเรียนและประชุมผู้ปกครองทุกคนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่อง ซึ่งเป็นไปตามที่ เบญจา ชลธานนท์ (2546, หน้า 3) ได้เสนอแนวคิดการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิต ด้านสภาพแวดล้อมเรื่องบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พ่อ แม่ ครู และบุคลากรอื่นในโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จะเป็นผู้นำในการดำเนินงานดังต่อไปนี้ จัดประชุมกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเพื่อแจ้งให้ทราบว่า โรงเรียนมีโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ต้องดำเนินงานอย่างไรบ้าง เป็นผู้นำสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการเรียนร่วมในโรงเรียนให้ครู และบุคลากรทุกคนร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือเด็กพิการอย่างถูกวิธี จัดให้มีคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหาร

ครู นักวิชาชีพ ผู้ปกครอง พ่อ แม่ และบุคคลในชุมชนทราบ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเป็นคณะและชุมชนมีส่วนร่วม ในทำนองเดียวกัน สุชาติ ชัยวรศิลป์ (2541, หน้า 178 – 180) ได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องการดำเนินงานในโรงเรียนเรียนร่วมให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งผู้ศึกษาสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่จะทำให้การเรียนร่วมบรรลุเป้าประสงค์ และประสบผลสำเร็จ อันดับแรกผู้บริหารควรทำให้นุเคราะห์ในโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนเกิดการยอมรับในทัศนคติของการเรียนร่วม ลำดับต่อมาควรมีการเตรียมบุคลากรทุกฝ่ายให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของตนในด้านการจัดการเรียนร่วม

การจัดตารางเรียน พบว่า โรงเรียนได้จัดให้ใช้ตารางเรียนเดียวกันกับนักเรียนปกติคือให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เรียนร่วมในชั้นเรียนกับนักเรียนปกติและจัดให้มีการสอนเสริมให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องโดยครูที่รับผิดชอบทางการศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นไปตามที่ รศ.พญ. สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544, หน้า 125) ได้กล่าวว่า กฎหมายว่าด้วยการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องของสหรัฐอเมริกา ได้เสนอทางเลือกต่าง ๆ ให้เหมาะกับเด็กพิเศษหรือเด็กที่มีความบกพร่อง ไว้ดังนี้ คือ เพื่อความเหมาะสมสูงสุดควรให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้รับการศึกษาร่วมกับเด็กปกติ จะใช้การแยกโรงเรียน ห้องเรียนพิเศษ หรือการแยกเด็กด้วยวิธีอื่น ๆ ก็ต่อเมื่อเด็กมีความบกพร่องรุนแรงมากจนกระทั่งการเรียนในห้องเรียนปกติและเสริมด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ แล้ว ยังไม่ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

การประสานความร่วมมือ พบว่า โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสนับสนุนด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ นวัตกรรม เทคนิคการสอนจากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 และด้านการให้บริการด้านสุขภาพด้านจิตวิทยาจาก โรงพยาบาลขุนยวม โรงพยาบาลชุมชน นอกจากนี้ยังประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการกำกับดูแล ติดตามในด้านการเรียน พฤติกรรม และบุคคลในชุมชนในการเป็นวิทยากรด้านการฝึกอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ได้นำเสนอบทสรุปสำหรับผู้บริหารจากการศึกษาวิเคราะห์นโยบายและการจัดการศึกษาของประเทศไทย และต่างประเทศ ผลจากการศึกษาได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการศึกษาเพื่อนำสู่การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนพิการ บนหลักการของสิทธิมนุษยชน ในด้านการประสานความร่วมมือของเครือข่าย พบว่ารูปแบบการทำงานที่จะเกิดผลดีที่สุดคือ การทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยสถานศึกษาเป็นฐานในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักวิชาการเฉพาะด้าน ตลอดจนกระบวนทรัพยากรและการสนับสนุนจากหน่วยงานทุกระดับ ผู้ศึกษาเห็นว่าสิ่งที่เด่น

ของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้คือการได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ทั้งเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ทางวิชาการ การฝึกทักษะอาชีพ รวมทั้งการให้การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร แรงงานอย่างต่อเนื่อง

การนิเทศติดตามประเมินผล ปรับปรุงงาน พบว่า โรงเรียนมีการนิเทศติดตามประเมินผล โดยจัดทำโครงการนิเทศภายใน มีผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ เป็นผู้นิเทศ ตามตารางการนิเทศ จัดการประชุมทางวิชาการทุกเดือนนำผลการนิเทศมาสรุปผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามเป้าหมายที่โรงเรียนได้กำหนดไว้และนำมากำหนดเป็นเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สกุนา นันทะชัย (2552) ซึ่งได้ศึกษาการจัดการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาพิเศษของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 ในด้านข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการว่า ควรวางแผนการนิเทศร่วมกันทั้งโรงเรียนและกำหนดปฏิทินการนิเทศ ผู้บริหารควรกำกับติดตามตลอดจนดำเนินการนิเทศอย่างจริงจังเพื่อนำข้อมูลและผลที่ได้มาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพ ในทำนองเดียวกัน เนตรทิพย์ เจริญวัย (2546) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน โครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า งานนิเทศภายในควรมีการวางแผนและจัดระบบนิเทศภายในอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน

ด้านปัญหา พบว่า โรงเรียนมีปัญหาในเรื่องบุคลากรทางด้านการจัดการเรียนรู้ทางการศึกษาพิเศษมีน้อยและบุคลากรมีภาระงานมาก ทั้งภาระงานด้านการสอนและภาระงานนอกเหนือจากการสอน งบประมาณสนับสนุนในการจัดการเรียนร่วมไม่เพียงพอซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อัจฉราพร บัวนวล (2551) ที่ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดลำพูน ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชี้ท พบว่า ในส่วนของปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ครูที่รับผิดชอบงานเรียนร่วมโดยตรงมีไม่เพียงพอ เนื่องจากครูในโรงเรียนมีภาระงานมากนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีจำนวนมาก และไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง ข้อเสนอแนะคือ ขอรับการจัดสรรบุคลากรจากหน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาจัดสรรครูให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในทำนองเดียวกับ สะอาด สุวรรณทา (2545) ที่ได้ศึกษาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงของ จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัญหาด้านการบริหารจัดการ คือ ขาดงบประมาณดำเนินการ และงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ไม่เพียงพอ ขาดสื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ ไม่มีการวางแผนด้านต่าง ๆ หรือมีการวางแผนแล้วแต่ไม่ปฏิบัติตามแผน ด้านบุคลากรพบว่า โรงเรียนขาดครูที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โรงเรียนขนาดเล็กมีครูไม่ครบชั้น และครูมีภาระงานมาก ไม่มีเวลาให้เด็กอย่างเต็มที่ ส่วนด้านงบประมาณและด้านอาคารสถานที่พบปัญหาเช่นเดียวกัน ไม่มีงบประมาณสนับสนุนงบประมาณที่ได้รับ หรือวัสดุอุปกรณ์ที่จัดสรรมาให้ไม่เพียงพอ และไม่ตรงกับความต้องการ

ด้านข้อเสนอแนะ โรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรมีการจัดสรรอัตราบุคลากรทางการศึกษาพิเศษให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมให้เพียงพอเพื่อพัฒนานักเรียน ครู ผู้ปกครอง รวมทั้งจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการศึกษาพิเศษ การแสดงความสามารถของนักเรียนพิเศษและการแสดงผลงานของนักเรียนพิเศษซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สกฤดา นันทะชัย (2552) ซึ่งได้ศึกษาการจัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นทางการศึกษาพิเศษของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 ในส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการบริหารจัดการด้านปัจจัย พบว่า โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมต้องการให้มีดำเนินการมากที่สุด คือ การจัดหาบุคลากรที่มีความเหมาะสมรับผิดชอบงานด้านจัดการเรียนร่วม และได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมควรเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อขอพิจารณาจัดสรรครูที่มีความรู้ทางการศึกษาพิเศษ หรือ ผู้บริหารควรมอบหมายให้ครูที่ผ่านการอบรม ด้านการศึกษาพิเศษ รับผิดชอบงานด้านนี้โดยเฉพาะ นอกจากนี้ควรส่งเสริมและให้เวลากับบุคลากรในโรงเรียนให้เข้ารับการอบรม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษจนเกิดความชำนาญ ซึ่งเป็นไปตามที่สำนักนิตยเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2543ก, หน้า 17) ที่กล่าวว่า การเตรียมบุคลากรทางการศึกษาทั้งมวลอย่างเหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความก้าวหน้าของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม

ในประเด็นเรื่องจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมให้เพียงพอเพื่อพัฒนานักเรียน ครู ผู้ปกครอง นั้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมสกุล ศรีสวัสดิ์ (2546) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนร่วมเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาในอำเภอเมืองลำพูน ได้ให้ข้อเสนอแนะในด้านงบประมาณไว้ว่า ควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับ นงลักษณ์ มีศิลป์ (2548) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษของโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 พบว่า มีการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาพิเศษ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับ

ไม่เพียงพอ มีข้อเสนอแนะคือ ส่งเสริมให้บุคลากรร่วมมือกันขอความช่วยเหลือและสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาดำเนินการในด้านนี้ให้มากขึ้น โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนได้ประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่ความรู้ความเชี่ยวชาญทางการศึกษาพิเศษและงบประมาณที่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเช่นเดียวกับโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมโดยทั่วไป และจุดเด่นในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนก็คือ โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนได้ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นการนำทรัพยากรบุคคลอันทรงคุณค่าที่มีอยู่ในชุมชน รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และสืบทอดมาจัดเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ได้เรียนรู้ ซึ่งเป็นพรสวรรค์ของเด็กกลุ่มนี้ที่มักจะสามารถทางศิลปะอีกทั้งการให้โอกาสในการแสดงออกซึ่งความสามารถทางด้านศิลปะทำให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เกิดภาคภูมิใจเห็นคุณค่าของตนเองเกิดกำลังใจในการเรียนรู้ทางด้านวิชาการอีกทั้งได้รับการยอมรับและการช่วยเหลือจากกลุ่มเด็กปกติและครูในโรงเรียนทำให้การจัดการเรียนรู้ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจซึ่งเห็นได้จากความภาคภูมิใจของผู้ปกครอง ชุมชน ในการที่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ได้ประสบความสำเร็จในการได้รับรางวัลในการเข้าร่วมแข่งขันทักษะในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน นับเป็นรูปแบบในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่น่าสนใจอีกรูปแบบหนึ่งที่มีผู้ปกครอง ชุมชน โรงเรียนอันประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียนปกติ เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ

จากการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน สรุปได้ดังนี้ โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิต ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมี คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการเตรียมความพร้อมบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ สนับสนุนให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ได้แสดงออกซึ่งความสามารถทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองและผู้ปกครองตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งมีผู้ปกครอง ชุมชน โรงเรียนเป็นกำลังขับเคลื่อนในการจัดการเรียนรู้อาหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิต เฉพาะด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิตในด้านอื่น
2. ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านอื่น ในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม

3. ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ ชุมชน ผู้ปกครอง

และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา